

**Яценко О. С.,**  
*асистент кафедри прикладної математики та інформатики,  
Житомирський державний університет імені Івана Франка*

**Торгонська А. О.,**  
*здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,  
освітньо-професійна програма: Середня освіта (Інформатика),  
Житомирський державний університет імені Івана Франка*

## **ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ МОБІЛЬНИХ ПРИСТРОЇВ В ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ**

*У статті наведено ідеякі цікаві факти з історії розвитку та використання мобільних пристроїв у людській діяльності. Визначено особливості використання мобільних пристроїв в загальноосвітніх навчальних закладах..*

**Ключові слова:** мобільні пристрої, загальноосвітні навчальні заклади.

**Постановка проблеми.** Визначною рисою ХХІ століття стало швидке впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у всі сфери життя людини. Якщо раніше основним засобом комунікації та пошуку інформації був персональний комп'ютер, то зараз перевага переходить на сторону мобільних телефонів та інших компактних пристроїв. Людям зручно мати цілодобовий доступ до розважальної, навчально чи професійної інформації, таку потребу задовольняє індустрія мобільних пристроїв. Крім того телефони, на даний момент, є більш доступними з фінансової точки зору і мають більший потенціал модернізації.

**Мета статті.** Визначити особливості використання мобільних пристроїв в загальноосвітніх навчальних закладах.

**Виклад основного матеріалу.** В наш час, за даними Світового банку, близько 97% населення світу мають доступ та використовують мобільні телефони. Зважаючи на така величезну кількість користувачів вже давно перед вчителями та науковцями постало питання про їх використання в освітньому та виховному процесі та вплив на його результати.

Незважаючи на те, що в повсякденному та професійному житті телефон став незамінним помічником, освітянами він все ще сприймається здебільшого негативно. В ряді країн навіть існують закони що регулюють використання учнями мобільних пристроїв в стінах навчального закладу. Так у Франції [2] та Китаї [3] починаючи з 2018 року офіційно забороняється школярам до 15 років користуватися телефонами під час проведення занять.

В австралійських школах мобільні телефони рекомендується використовувати лише у випадку дзвінків до батьків чи опікунів, крім того мобільні телефони з камерами заборонені в приміщеннях школи, і повністю заборонені в певних секціях, таких як роздягальні, ванні кімнати, спортзали та басейни. Якщо учень використовує мобільний телефон або інші мобільні пристрої в школі, то вони будуть конфісковані або стягуватиметься штраф [4]. Прем'єр Австралії Глэдис Бережиклян в інтерв'ю ABC зазначив: «Ми хочемо,

щоб мобільні телефони та інші інтелектуальні пристрої доповнювали навчання та використовувались у школі з врахуванням віку [5].

На противагу жорстким заборонам Китаю, Франції та Австралії, в Данії була представлена програма BYOT (Bring Your Own Technology) [6] що дослівно означає «принеси свої власні технології». На даний момент така практика розповсюджена не тільки в навчальних закладах, а і в корпоративних установах, передбачається, що працівники або учні можуть приносити та використовувати свої власні пристрої в роботі або навчанні, таким чином зникає необхідність витрачати час на опановування технології, оскільки вона вже знайома користувачу. Певним недоліком даної практики може бути стандартизація пристроїв, що будуть задовольняти потреби програмного забезпечення. На офіційних сайтах закладів, що беруть участь у програмі зазвичай представляють інформацію про технічні вимоги до телефонів, ноутбуків та планшетів, додаються таблиці з мінімальним рівнем технічних характеристик та рекомендаціями для вибору. [7]

В переважній більшості країн використання гаджетів в школах на загальнодержавному рівні не обмежується, цей вибір покладається на навчальний заклад або органи місцевого самоврядування. Україна належить саме до таких країн. Тому телефони та інші сучасні технічні пристрої можуть вільно використовуватися в освітньому процесі відповідно до потреб вчителя та правил конкретного навчального закладу.

Проте, поки конкретні норми використання мобільних телефонів не зазначені в законодавстві, необхідно розглянути причини заборон в інших державах. Та розробляти власні закони спираючись на досвід іноземних держав. До основних причин обмеження використання мобільними пристроїв у навчальних закладах можна віднести:

1. Академічна недобросовісність. Телефон використовується для списування на контрольних та самостійних роботах, учні покладаються на можливості пошукових систем, а не власні знання.

2. Зниження когнітивних можливостей. Експеримент проведений в 2017 році за участі понад 800 учасників демонструє, що присутність смартфона знижує наявні когнітивні здібності і погіршує когнітивне функціонування, навіть якщо учні концентрують всю свою увагу і зосереджені на виконанні поставленого завдання [8].

3. Кібербулінг або онлайн-травля – пристрій з доступом до інтернету стає інструментом для знущань. Агресор отримує безмежний простір для цькування, оскільки вважає себе безкарним. При цьому потерпають від кібербулінгу не тільки учні, а й вчителі.

4. Зниження рівня соціальної взаємодії. Не всьому можна навчитися за допомогою технічних пристроїв, часто важлива практика та спілкування з іншими представниками соціальної групи.

5. Технічна недосконалість. Мобільний телефон, як і будь-який інший технічний пристрій, може несподівано вийти з ладу або розрядитися, що спричиняє психологічний дискомфорт.

З іншого боку виділяють такі переваги:

1. Безпека – у разі виникнення небезпеки дитина може швидко звернутися у відповідні служби використовуючи свій мобільний телефон.

2. Зв'язок з батьками.

3. Телефон як ресурс для виконання різноманітних завдань. Сучасні пристрої оснащені програмним забезпеченням, що може бути використане для стимулювання пізнавальної діяльності учнів та спрощення роботи вчителя. Крім того при створенні певних умов телефон сприяє посиленню міжпредметних зв'язків.

4. Доступність. Якщо комп'ютерами обладнані здебільшого класи інформатики, то до мобільних телефонів, при потребі, учні можуть мати доступ і на уроках.

5. Дистанційна освіта. За допомогою мобільного телефону можна мати доступ до інформації з будь якого місця де є інтернет мережа.

6. Комунікація з учителями і однокласниками.

7. Можливість отримувати знання з різних джерел – підручники висвітлюють інформацію найчастіше однобоко, телефон дозволяє оцінити різні погляди на ситуацію і сформувані власну думку.

8. Найновіша та найактуальніша інформація

**Висновки та перспективи подальших досліджень.** З викладеного вище можна зробити висновок, що телефон – актуальний інструмент для урізноманітнення навчального процесу і має як негативні, так і позитивні наслідки використання. Доцільність залучення мобільних пристроїв на уроках має бути визначена вчителем і не повинна замінити соціальну взаємодію між учнями.

### **Список використаних джерел і літератури**

1. Are cell phones becoming more popular than toilets? [Електронний ресурс] – Режим доступу: [https://blogs.worldbank.org/opendata/are-cell-phones-becoming-more-popular-toilets?cid=ECR\\_FB\\_Worldbank\\_EN\\_EXT\\_CEP&fbclid=IwAR2dn422bLCoSiqu1AYVa2ruKXQuPSWoGIfEq\\_tIjbsqG1IWJ3aTLrs6BGw](https://blogs.worldbank.org/opendata/are-cell-phones-becoming-more-popular-toilets?cid=ECR_FB_Worldbank_EN_EXT_CEP&fbclid=IwAR2dn422bLCoSiqu1AYVa2ruKXQuPSWoGIfEq_tIjbsqG1IWJ3aTLrs6BGw) (дата звернення: 04.05.2020).

2. France bans smartphones from schools. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://edition.cnn.com/2018/07/31/europe/france-smartphones-school-ban-intl/index.html> (дата звернення: 04.05.2020).

3. China bans mobile phones in classrooms. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.asiaone.com/china/china-bans-mobile-phones-classrooms> (дата звернення: 04.05.2020).

4. Students Using Mobile Phones. [Електронний ресурс] – Режим доступу: [www.education.vic.gov.au](http://www.education.vic.gov.au) (дата звернення: 04.05.2020).

5. McKinnell J. Mobile phones will be banned in NSW primary schools from next year [Електронний ресурс] / J. McKinnell, S. Tiller. – 12. – Режим доступу: <https://www.abc.net.au/news/2018-12-13/nsw-phone-ban-aims-to-reduce-bullying/10612950> (дата звернення: 04.05.2020).

6. BYOT program. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.clayfield.qld.edu.au/enrolments/2020-new-students/byot-program> (дата

звернення: 04.05.2020).

7. Implementation of mobile phones in education.  
[https://www.researchgate.net/publication/282208795\\_Implementation\\_of\\_mobile\\_phones\\_in\\_education](https://www.researchgate.net/publication/282208795_Implementation_of_mobile_phones_in_education)

8. Adrian F. Ward, Kristen Duke, Ayelet Gneezy, and Maarten W. Bos, «Brain Drain: The Mere Presence of One's Own Smartphone Reduces Available Cognitive Capacity», Journal of the Association for Consumer Research 2, no. 2 (April 2017): 140-154. URL: <https://www.journalsuchicago.edu/doi/full/10.1086/691462> (дата звернення: 04.05.2020).